Workx Advocaten

MISSTAND OP HET WERK? ZO MELD JE HET VEILIG

Sinds 18 februari 2023 geldt de Wet bescherming klokkenluiders (Wbk). Daarin staat hoe je een vermoeden van een misstand kunt melden, welke bescherming je dan hebt en wat een werkgever moet regelen.

01. WANNEER IS HET EEN MISSTAND?

TWEE SOORTEN

- Een inbreuk op Europese regels (of de Nederlandse regels die daarop zijn gebaseerd) op bepaalde beleidsterreinen.
- Een maatschappelijke misstand, zoals een overtreding van de wet, of gevaar voor de volksgezondheid, de veiligheid van mensen, het milieu of (door onbehoorlijk handelen of nalaten) het goed functioneren van de organisatie.

DE TOETS

- Het maatschappelijk belang telt in elk geval mee als er meer speelt dan alleen persoonlijke belangen, én er sprake is van een patroon, iets structureels of iets ernstigs of omvangrijks. Dat wordt per geval bekeken.
- Je vermoeden is redelijk: je hebt concrete, betrouwbare aanwijzingen.

WIE MAG MELDEN?

Iedereen met een werkrelatie met de organisatie. Dus niet alleen werknemers, maar bijvoorbeeld ook freelancers, stagiairs, vrijwilligers, bestuurders, aandeelhouders, oud-werknemers en sollicitanten.

02. ZO VERLOOPT EEN MELDING

1

Vraag gerust eerst vertrouwelijk advies

Je hebt recht op een adviseur in vertrouwen, vaak de vertrouwenspersoon. Je kunt ook terecht bij het Huis voor Klokkenluiders.

2

Meld intern of extern: jij kiest

Intern via de meldprocedure van je werkgever, of direct bij een bevoegde instantie. Eerst intern melden is nooit verplicht.

3

7 dagen

Binnen 7 dagen na ontvangst krijg je een bevestiging dat je melding binnen is.

4

3 maanden

Intern: binnen een redelijke termijn, uiterlijk 3 maanden na verzending van de bevestiging, hoor je wat er met je melding gebeurt. Ook als er niets mee gebeurt, met de reden.

EXTERN MELDEN BIJ ONDER MEER ACM | AFM | AP | DNB | Huis voor Klokkenluiders | IGJ | NZa | ANVS

Extern gemeld? Terugkoppeling binnen 3 maanden na ontvangst, eenmaal (gemotiveerd) te verlengen tot 6 maanden. Twijfel je welke instantie bevoegd is? Het Huis voor Klokkenluiders helpt je verder en stuurt je melding zo nodig door naar de juiste instantie.

03. JE BESCHERMING ALS MELDER

JE IDENTITEIT

Je identiteit mag zonder jouw toestemming niet worden gedeeld met anderen dan wie je melding behandelen. Ook de melding zelf wordt vertrouwelijk behandeld.

GEEN BENADELING

Meld je een misstand op de juiste manier? Dan mag je daarvoor niet worden benadeeld: geen ontslag, gedwongen overplaatsing, geweigerde promotie, pesten of buitensluiten, en dat zonder einddatum. Ook wie je helpt, zoals de vertrouwenspersoon of een collega, is beschermd.

Laat je in een rechtszaak zien dat je hebt gemeld en daarna bent benadeeld? Dan neemt de rechter aan dat dit door je melding komt, en moet de werkgever het tegendeel bewijzen.

GEEN AANSPRAKELIJKHEID

Moest je voor je melding bijvoorbeeld een geheimhoudingsplicht, auteursrecht of de vertrouwelijkheid van persoonsgegevens schenden? Dan kun je daarvoor niet aansprakelijk worden gesteld, mits je redelijkerwijs mocht aannemen dat het nodig was en je meldt volgens de wet.

Toch benadeeld? Vraag het Huis om onderzoek of stap naar de rechter.

WERKGEVER: DIT REGEL JE

50

of meer werknemers? Dan is een interne meldregeling verplicht. In sommige sectoren, onder meer financiële diensten, ook bij minder.

Inhoud: wat een misstand is, hoe en bij wie je meldt, hoe de melding wordt behandeld en welke onafhankelijke functionaris(sen) die ontvangen en opvolgen.

Termijnen: bevestiging binnen 7 dagen na ontvangst, terugkoppeling binnen een redelijke termijn van uiterlijk 3 maanden na verzending van die bevestiging.

Vertrouwelijk: bescherm de melding, de identiteit van de melder én die van wie de melding gaat.

Vindbaar: stel de regeling schriftelijk of digitaal beschikbaar, in begrijpelijke taal.

Advies en anonimiteit: noem de adviseur in vertrouwen. Anoniem melden is (nog) niet verplicht; het kabinet wil dit regelen in een toekomstige wetswijziging. Aanbieden mag al wel.

Mondeling en schriftelijk: beide moeten kunnen. Advies: leg een mondelinge melding vast en laat de melder die aanvullen en tekenen.

Informeer over de bescherming en over direct extern melden; druk nooit om eerst intern te melden.

Instemming: de OR moet instemmen, ook bij wijzigingen. Geen OR of personeelsvertegenwoordiging en ook niet verplicht? Dan meer dan de helft van de werknemers, tenzij de regeling in de cao staat.

Gebaseerd op de Wet bescherming klokkenluiders en informatie van het Huis voor Klokkenluiders
Dit document is geen juridisch advies en dient uitsluitend ter illustratie.